

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2743
Toplantı Tarihi/Sayısı : 30.7.2024/49
Karar Numarası : 2024/749
Başvuran : V. D.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Mersin 6. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından hakkında verilen ek kararın kaldırılmasının başvuranın kazanılmış hakkının ihlal edilmesine sebebiyet verdiği iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Tarsus 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda cezasının infaz edilmekte olduğunu, Mersin 6. Ağır Ceza Mahkemesine yazdığı dilekçede, 2019/... Esas sayılı dosyasında ikinci kez tekerrürün şartlarının oluşmadığı gerekçesiyle ikinci kez mükerrir olduğuna ilişkin hükmün kaldırılmasını talep ettiğini, Mahkeme tarafından verilen 4/4/2023 tarihli ve 2019/... Esas sayılı ek karar ile talebinin kabul edilerek cezasının 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 58'inci maddesinin yedinci fıkrasında düzenlenen birinci kez mükerrirlere özgü infaz rejimine uygun olarak infaz edilmesine ve cezanın infazından sonra denetimli serbestlik tedbirinin uygulanmasına karar verildiğini, ilgili kararın 5/4/2023 tarihinde kendisine tebliğ edildiğini ve 12/4/2023 tarihinde kesinleşme şerhi düzenlendiğini, ancak söz konusu karara 17/4/2023 tarihinde Cumhuriyet savcısının itiraz etmesi üzerine Mahkemenin 19/4/2023 tarihli kararı ile itirazın kabulüne karar verilerek lehine olan ek kararın kaldırılmasına ve cezasının ikinci kez mükerrirlere özgü infaz rejimine uygun olarak infaz edilmesine karar verildiğini, ilgili kararın kazanılmış hakkının ihlal edilmesine sebep olduğunu, Mahkemenin tutarsız kararlarının adil yargılanma hakkına aykırılık oluşturduğunu iddia etmekte; Mersin 6. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 4/4/2023 tarihinde verilen karara uygun olarak cezasının birinci kez mükerrirlere özgü infaz rejimine göre infaz edilmesi için gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin Bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesi şöyledir:

"Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.”

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

“... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek...”

6. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar*" başlıklı 40'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

“Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği...ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı ... yönlerinden incelenir.”

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek,

araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, zgrlğinden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizmasında kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuru; başvuran hakkında Mersin 6. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen 4/4/2023 tarihli ek karar ile başvuranın hakkındaki ikinci kez mükerrirlere özgü infaz usulünün kaldırılıp, birinci kez mükerrirlere özgü infaz usulünün uygulanmasına karar verildiği, Cumhuriyet savcısının itirazı zerine Mahkeme tarafından 19/4/2023 tarihli kararı ile ilgili kararını kaldırılarak başvurana yeniden ikinci kez mükerrirlere özgü infaz usulünün uygulanmasına karar verilmesinin kazanılmış hakkının ihlal edilmesine neden olduğu iddiasına ilişkindir.

13. 29/12/2004 tarihli ve 25685 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*İnfaz sırasında verilecek kararların mercii ve usul*" başlıklı 101'inci maddesinin ilgili kısımları şoyledir:

"(1) Cezanın infazı sırasında, 98 ilâ 100 nc maddeler gereğince mahkemeden veya infaz hâkimliğinden alınması gereken kararlar duruşma yapılmaksızın verilir. Karar verilmeden önce Cumhuriyet savcısı ve hükümlünün görüşlerini yazılı olarak bildirmeleri istenebilir.

(...)

(3) Bu madde uyarınca verilen kararlara karşı itiraz yoluna gidilebilir."

14. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, başvuranın hakkında ikinci kez mükerrirlere özgü infaz usulünün uygulanmasına son verilmesi talebiyle Mersin 6. Ağır Ceza Mahkemesine yaptığı başvurunun 4/4/2023 tarihinde Mahkeme tarafından kabul edildiği, söz konusu karara 17/4/2023 tarihinde Cumhuriyet savcısının itiraz etmesi zerine Mahkemenin 19/4/2023 tarihli kararı ile itirazın kabulüne ve ek kararın kaldırılmasına karar verdiği anlaşılmıştır.

15. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

16. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesinde ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmediği hükme bağlanmıştır.

17. Başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, başvuranın talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUğUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

30/7/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye